

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रमलाई निम्न अनुसार विभाजन गरिएको छः

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम	लिखित परीक्षा (वस्तुगत)	१००
द्वितीय	लिखित परीक्षा (विषयगत)	१००
अन्तिम	कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता	४०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण (First Phase): लिखित परीक्षा (वस्तुगत)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण	१००	४०	वस्तुगत: बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQ)	५० प्रश्न X २ अङ्क	४५ मिनेट

२. द्वितीय चरण (Second Phase): लिखित परीक्षा (विषयगत)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
द्वितीय	सामाजिक अध्ययन, कार्यालय सञ्चालन, लैङ्गिक समानता तथा महिला विकास	१००	४०	विषयगत: छोटो र लामो उत्तर	८ प्रश्न X ५ अङ्क ६ प्रश्न X १० अङ्क	३ घण्टा

३. अन्तिम चरण:- कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता (Computer Skill Test & Interview)

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षण प्रणाली	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	प्रयोगात्मक (Practical)	१५ मिनेट
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता (Individual Interview)	३०	मौखिक (Oral)	-

द्रष्टव्यः

- यो पाठ्यक्रम योजनालाई लिखित परीक्षा (प्रथम चरण र द्वितीय चरण) तथा अन्तिम चरण (कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ता) गरी तीन चरणमा विभाजन गरिएको छ।
- लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ, सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजीमध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ। विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषासमेत प्रयोग गर्न सकिने छ।

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ।
४. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर, उत्तर नदिएमा त्यसबापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन।
५. परीक्षामा कुनै प्रकारको क्यालकुलेटर, मोबाईल फोन, स्मार्ट वाच, हेडफोन तथा अन्य कुनै पनि प्रकारको विद्युतीय उपकरणहरूको प्रयोग गर्न पाइने छैन।
६. विषयगत प्रश्नका लागि तोकिएका अङ्कका हकमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिनेछ।
७. परीक्षामा सोधिने प्रश्न संख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/ विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ।
८. द्वितीय पत्र (विषयगत प्रश्न हुने पत्र) का हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नु पर्नेछ।
९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/ विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
१०. प्रथम चरण (First Phase) को लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरण (Second Phase) को लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइने छ।
११. लिखित परीक्षाको प्रथम चरण (First Phase) मा प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको शत प्रतिशत अङ्क तथा द्वितीय चरण (Second Phase) को प्राप्ताङ्कहरू जोडी कूल अङ्कको आधारमा लिखित परीक्षाको नतिजा प्रकाशित गरिनेछ।
१२. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइने छ।
१३. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको कूल अङ्क योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिने छ।

पाठ्यक्रम लागू मिति:- २०८१/१०/२४

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र: सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. सामान्य ज्ञान

३५ प्रश्न x २ अङ्क = ७० अङ्क

- १.१ नेपालको भूगोल- भौगोलिक अवस्था, धरातलीय स्वरूप र प्राकृतिक सम्पदा (जलस्रोत, जीवजन्तु, वनस्पति, माटो, खनिज पदार्थ, पहाड)
- १.२ नेपालको इतिहास (प्राचीन कालदेखि हालसम्म)
- १.२.१ किराँतकाल, लिच्छविकाल र मध्यकाल; सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक एवं राजनीतिक अवस्था
- १.२.२ आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म); राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक, सांस्कृतिक र आर्थिक अवस्था
- १.३ नेपालको सामाजिक अवस्था, परम्परा, मूल्य र मान्यता, धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला, साहित्य, संगीत, सांस्कृतिक सम्पदा र आर्थिक अवस्था (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, विकास योजना) सम्बन्धी जानकारी
- १.४ मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञानका प्रमुख आविष्कार र नवीनतम गतिविधिहरू
- १.५ पर्यावरण, जैविक विविधता, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन, वातावरण व्यवस्थापन, प्रदूषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बसोवास (बसाईसराई), गरीबी, स्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी जानकारी
- १.६ नेपालको शासन पद्धति र सरकार- संविधान, राजनीतिक व्यवस्था, संघ, प्रदेश र स्थानीय तह
- १.७ संयुक्त राष्ट्रसंघ, सार्क र बिस्टेक सम्बन्धी जानकारी
- १.८ राजनीतिक, सामाजिक, आर्थिक, सांस्कृतिक, खेलकूद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, संगीत सम्बन्धी राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक गतिविधिहरू
- १.९ कोशी प्रदेशका भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, राजनीतिक, आर्थिक लगायत अन्य समसामयिक विषयमा जानकारी

२. सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१५ प्रश्न x २ अङ्क = ३० अङ्क

बौद्धिक परीक्षण: शाब्दिक तार्किक परीक्षण, मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण र अशाब्दिक अमूर्त तार्किक परीक्षण

- २.१ शाब्दिक तार्किक/चातुर्यता परीक्षणमा बोध, शब्द ज्ञान, अनुक्रम, समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दूरी ज्ञान परीक्षण, तर्क विचार सम्बन्धी, श्रेणीक्रम (पंक्तिक्रम), आगमन, निगमन विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।

Verbal reasoning such as series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction and distance sense

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, courses of action etc.

- २.२ मात्रात्मक (संख्यात्मक वा अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम (श्रेणीक्रम), समरूपता, वर्गीकरण, कोडिङ, छोडिएका संख्या (अक्षर/ संकेत) मिलाउने, साझा गुण, मेट्रिक्स, तथ्याङ्क व्याख्या, तथ्याङ्क जाँच (रूजु), अंकगणितीय तर्क/ क्रिया सम्बन्धी विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।

Quantitative aptitude such as series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, data sufficiency, arithmetical reasoning / operation, percentage, fraction, decimal, ratio, average, loss, profit, date/calendar, time and work, etc.

- २.३ अशाब्दिक तार्किक परीक्षणमा अनुक्रम, समरूपता, एकरूपता, वर्गीकरण, तार्किक, चित्रात्मक विश्लेषणात्मक तर्क सम्बन्धी भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरूको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण विषयवस्तुबाट प्रश्नहरू समावेश गरिनेछ ।

Non-verbal reasoning such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, construction of squares and triangles and figure formation and analysis, dot situation, water images, mirror images, embedded figures, etc.

प्रथमपत्र सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण विषयका पाठ्यक्रमका एकाईहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको संख्या निम्नानुसार हुनेछ:-

प्रथमपत्र	सामान्य ज्ञान									सामान्य बौद्धिक परीक्षण		
अङ्कभार	७०									३०		
एकाई	१.१	१.२	१.३	१.४	१.५	१.६	१.७	१.८	१.९	२.१	२.२	२.३
प्रश्न संख्या	४	४	७	२	६	३	३	४	२	५	५	५
जम्मा प्रश्न	३५									१५		

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र:- सामाजिक अध्ययन, कार्यालय सञ्चालन, लैङ्गिक समानता तथा महिला विकास

खण्ड (Section) (A)	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३० अङ्क
	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १० अङ्क	

१. सामाजिक अध्ययन

- १.१ नेपालको भूगोल (भौगोलिक स्थिति), धरातलीय स्वरूप, हावापानी, जनजीवनमा भौगोलिक अवस्थाको प्रभाव र नक्सा सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- १.२ नेपालको राजनैतिक विभाजन, सरकारका तहहरू, विविधतामा एकता
- १.३ नेपालको विकासका पूर्वाधारहरू (शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, सञ्चार, खानेपानी, विद्युत तथा अन्य उर्जाका स्रोतहरू) को विकासको अवस्था
- १.४ नेपाली समाजका परम्परा, सामाजिक मूल्य र मान्यता, प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति
- १.५ सामाजिक समस्या र विकृतिहरू तथा सुधारका उपायहरू
- १.६ सामाजिक द्वन्दका कारण, असर र द्वन्द व्यवस्थापनका उपायहरू
- १.७ नेपालको संविधान (भाग १ देखि ५ र भाग ३२ तथा अनुसूचीहरू)
- १.८ सरकारका तीन तहबीच राजनीतिक, आर्थिक र प्रशासनिक अन्तरसम्बन्ध
- १.९ नेपालको सार्वजनिक प्रशासन र सुशासन

२. सामाजिक सुरक्षा, जनसङ्ख्या र वातावरण

- २.१ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम र बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई राज्यले उपलब्ध गराएको सामाजिक सुरक्षा व्यवस्था सम्बन्धी जानकारी
- २.२ ज्येष्ठ नागरिक, अशक्त तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति, सडक बालबालिकाहरूको संरक्षण
 - २.२.१ ज्येष्ठ नागरिक सम्बन्धी सवाल र समाधान, ज्येष्ठ नागरिक क्लब, दिवासेवा केन्द्र, भेटघाटस्थल, आश्रय केन्द्रको अवधारणा, आवश्यकता र महत्व
 - २.२.२ अपाङ्गता अधिकार र संरक्षण, अपाङ्गता परिचयपत्र वितरण प्रक्रिया
 - २.२.३ सडक बालबालिका उद्धार, व्यवस्थापन र पुनर्स्थापना
- २.३ किशोरावस्था र लागूपदार्थ दूर्व्यसनः कारण, असर र बच्ने उपायहरू
- २.४ पोषण, सन्तुलित भोजन (परिचय, महत्व) तथा कुपोषण (कारण तथा समाधान)
- २.५ जनसाङ्ख्यिकी, जनसङ्ख्या परिवर्तन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
 - २.५.१ नेपालको जनसङ्ख्या स्थिति, जनसङ्ख्या वितरण, जनसाङ्ख्यिक तत्व, प्रक्रिया र मापन
 - २.५.२ जनसङ्ख्या परिवर्तनका कारण, प्रभाव र असरहरू

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

२.५.३ जनसङ्ख्या व्यवस्थापन

२.६ वातावरण व्यवस्थापन

२.६.१ वातावरण व्यवस्थापनको परिचय र महत्व

२.६.२ वातावरणीय समस्या, कारण, असर र समाधानका उपायहरू

खण्ड (Section) (B)	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	३० अङ्क
	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १० अङ्क	

३. लैङ्गिक समानता र महिला सशक्तीकरण सम्बन्धी जानकारी

३.१ लैङ्गिक अवधारणा

३.१.१ लिङ्ग र लैङ्गिकता सम्बन्धी अवधारणा

३.१.२ लैङ्गिक समानता, समता र विभेद

३.१.३ लैङ्गिक मूलप्रवाहिकरण र महिला सशक्तीकरण

३.१.४ लैङ्गिक भूमिका

३.२ लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा

३.२.१ लैङ्गिक हिंसाको अवधारणा/परिचय

३.२.२ महिला माथि हुने हिंसा र घरेलु हिंसाका कारण, असर र रोकथामका उपायहरू

३.२.३ मानव बेचबिखन तथा ओसार पसारका कारण, असर र रोकथामका उपायहरू

३.२.४ प्रथा, परम्परा र संस्कृतिको नाममा महिला तथा बालबालिका माथि हुने हिंसा, यसका असर र रोकथामका उपायहरू

३.३ बाल अधिकार

३.३.१ बाल अधिकार सम्बन्धी जानकारी

३.३.२ बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका प्रक्रियाहरू र दिगोपनाका उपायहरू

३.३.३ बालविवाह: कारण र असर

३.४ महिला विकास कार्यक्रम

३.४.१ महिला विकास कार्यक्रम: परिकल्पना, ध्येय, उद्देश्य, क्षेत्र, छनौट, लक्षित समूहको पहिचान, समूह गठन विधि, बचत र बचत परिचालन, समिति गठन र चालूकोष परिचालन, संस्था गठन र दर्ता प्रक्रिया

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (Section) (C)	२ प्रश्न X १० अङ्क = २० अङ्क	४० अङ्क
	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २० अङ्क	

४. कार्यालय व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी

४.१ कार्यालय सञ्चालन

४.१.१ पत्र व्यवहार/चिट्ठीपत्र

४.१.१.१ परिचय, उद्देश्य, चिट्ठीका प्रकार: प्रयोग र प्राथमिकताको आधारमा

४.१.१.२ दर्ता, चलानी, टिप्पणी,

४.१.२ अभिलेख व्यवस्थापन

४.१.२.१ अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य र आवश्यकता

४.१.२.२ फाइलिङ सम्बन्धी जानकारी

४.१.२.३ कार्यालय व्यवस्थापनमा कम्प्यूटर प्रणालीको आवश्यकता र महत्व

४.१.३ बैठक व्यवस्थापन तथा माइन्सूट लेखन

४.१.४ प्रतिवेदन र प्रस्तावना लेखन सम्बन्धी सामान्य जानकारी

४.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी सामान्य जानकारी

४.३ व्यक्तिगत घटना दर्ता: जन्म, मृत्यु, विवाह, सम्बन्धविच्छेद, बसाईसराई दर्ता, पारिवारिक लगतको अभिलेख व्यवस्थापन

५. विद्यमान योजना, नीति तथा कानूनी व्यवस्था:

५.१ नेपालको संविधानको भाग १ देखि ५ र भाग १३ देखि २२ सम्म तथा अनुसूचीहरू

५.२ प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०७९ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.३ प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८१ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.४ स्थानीय सरकारी सेवा (गठन तथा सञ्चालन) ऐन, २०८० (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.५ प्रदेश सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.६ प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.७ प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ (कोशी प्रदेश) को परिच्छेद १ र परिच्छेद ६ सम्बन्धी जानकारी

५.८ कोशी प्रदेशको योजनावद्ध विकास तथा चालु आवधिक योजनासम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.९ स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.१० प्रदेश घरेलु हिंसा सम्बन्धी ऐन, २०७५ र नियमावली, २०७६ सम्बन्धी सामान्य जानकारी

५.११ बालबालिका संरक्षण ऐन, २०७७ (कोशी प्रदेश) सम्बन्धी सामान्य जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

विषय:- कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

प्रयोगात्मक परीक्षा योजना (Practical Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शिर्षक	अङ्क	समय
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	१०	Devanagari Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		English Typing	२.५ अङ्क	५ मिनेट
		Word Processing	२ अङ्क	५ मिनेट
		Electronic Spreadsheet	१ अङ्क	
		Presentation System	१ अङ्क	
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क	
जम्मा			१० अङ्क	१५ मिनेट

Contents

1. Windows basic, Email and Internet

- Introduction to Graphical User Interface
- Use & Update of Antivirus
- Concept of virus, worm, spam etc.
- Starting and shutting down Windows
- Basic Windows elements - Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- Concept of file, folder, menu, toolbar
- Searching files and folders
- Internet browsing & searching the content in the web
- Creating Email ID, Using email and mail client tools
- Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

2. Word processing

- Creating, saving and opening documents
- Typing in Devanagari and English
- Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- Creating lists with Bullets and Numbering
- Creating and Manipulating Tables
- Borders and Shading
- Creating Newspaper Style Documents Using Column
- Security Techniques of Document
- Inserting header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- Page setting, previewing and printing of documents
- Mail merge

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

3. Presentation System

- Introduction to presentation application
- Creating, Opening & Saving Slides
- Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
- Slide Show
- Animation
- Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.

4. Electronic Spreadsheet

- Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- Creating, Opening and Saving Work Book
- Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number , Protection, Margins and text wrap)
- Formatting Rows, Column and Sheets
- Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc.)
- Sorting and Filtering Data
- Inserting Header and Footer
- Page Setting, Previewing and Printing

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

अंग्रेजी वा देवनागरी Typing Skill Test को लागि निर्देशन:-

1. देवनागरी Typing Skill Test को लागि १५० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अङ्क
५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अङ्क
५ वा सोभन्दा बढी ७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अङ्क
७.५ वा सोभन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अङ्क
१० वा सोभन्दा बढी र १२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अङ्क
१२.५ वा सोभन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अङ्क
१५ वा सोभन्दा बढी र १७.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अङ्क
१७.५ वा सोभन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अङ्क
२० वा सोभन्दा बढी र २२.५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अङ्क
२२.५ वा सोभन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अङ्क
२५ वा सोभन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अङ्क

2. English Typing Skill Test को लागि २०० शब्दहरूको एउटा Text दिइनेछ र देहाय अनुसार अंक प्रदान गरिनेछ:-

शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/Minute)	पाउने अङ्क
६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	० अङ्क
६ वा सोभन्दा बढी ९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.५० अङ्क
९ वा सोभन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	०.७५ अङ्क
१२ वा सोभन्दा बढी र १५ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.०० अङ्क
१५ वा सोभन्दा बढी र १८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.२५ अङ्क
१८ वा सोभन्दा बढी र २१ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.५० अङ्क
२१ वा सोभन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	१.७५ अङ्क
२४ वा सोभन्दा बढी र २७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.०० अङ्क
२७ वा सोभन्दा बढी र ३० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.२५ अङ्क
३० वा सोभन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट बापत	२.५० अङ्क

3. अंग्रेजी वा देवनागरी Typing मा दिइएको Text लाई आधार मानी टाइप गरेको Text सँग भिडाई चेक गरिनेछ । दिइएको अंग्रेजी वा देवनागरी Text मा उल्लिखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो Text मा Punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिने छैन । तत्पश्चात निम्न Formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct Words/minute) निकालिनेछ ।

Formula:

$$\text{शुद्ध शब्द प्रति मिनेट (Correct words/minute)} = \frac{(\text{Total words typed} - \text{Wrong words})}{5}$$

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

नमूना प्रश्नहरू (Model Questions)

प्रथम पत्र: सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

सामान्य ज्ञानका नमूना प्रश्नहरू

१. गौरीशंकर हिमाल कुन हिमश्रृङ्खला अन्तर्गत पर्छ?
- (A) कञ्चनजङ्घा (B) रोल्वालिङ्ग (C) महालंगुर (D) जुगल
२. जंगबहादुर राणाबारेका निम्न कथनहरू मध्ये विचार गर्नुहोस्।
- (A) जंगबहादुर राणा नाताले माथवरसिंह थापाका भान्जा थिए।
(B) जंगबहादुर राणा पछि प्रधानमन्त्री हुने व्यक्ति वीर शम्शेर थिए।
(C) कोत पर्वपछि जंगबहादुर राणा नेपालको प्रधानमन्त्री नियुक्त भएका थिए।
(D) जंगबहादुर राणाका जेठा छोराको नाम जगतजंग थियो।
- (A) 1 र 2 मात्रै ठीक
(B) 1 र 3 मात्रै ठीक
(C) 2 र 3 मात्रै गलत
(D) माथीका सबै ठीक
३. समूह 1 र समूह 2 मा जोडा मिलाउनुहोस र कोडबाट सही उत्तर छान्नुहोस।
समूह 1	समूह 2
(a) मार्ता	1 टेनिस
(b) पि भि सिन्धु	2 पौडी
(c) सेरेना विलियम्स	3 फुटबल
(d) गौरिका सिंह	4 ब्याडमिन्टन
Code	a	b	c	d
(A)	2	3	4	1
(B)	3	4	1	2
(C)	3	2	4	1
(D)	4	3	1	2
४. प्रदेश नं १ मा वटा जिल्ला तथा स्थानीय तहहरू छन्।
- (A) 14-132 (C) 14-139
(B) 13-137 (D) 14-137

प्रदेश लोक सेवा आयोग

कोशी प्रदेश, विराटनगर

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गतका अप्राविधिकतर्फ प्रशासन सेवा, विविध समूह, महिला विकास उपसमूह, चौथो तह, सहायक महिला विकास निरीक्षक पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

५. कुनै मानिस कुनै ठाउँबाट ५ कि.मि. दक्षिणतिर लाग्छ। त्यसपछि उ देब्रेतर्फ ८ कि.मि. जान्छ भने अहिले उ सुरुको प्रस्थान बिन्दुबाट कुन दिशामा पुगेको छ?
- (A) पश्चिम (C) दक्षिण
(B) दक्षिण-पूर्व (D) दक्षिण-पश्चिम
६. कुनै विशेष कोडमा SUBSTITUTION लाई ITSBUSNOITUT लेखिन्छ भने DISTRIBUTION लाई के लेखिन्छ?
- (A) IRTSIDNOITUB (B) IRTSIDNOIBUT
(C) IRTDISNOITUB (D) IRTDISNOIUTB
७. तल दिइएको क्रम/श्रेणीमा एउटा गलत संख्या पत्ता लगाउनुहोस्।
५, १२, १६, २४, २७
- (A) १२ (C) २४
(B) १६ (D) २७

द्वितीय पत्र: सामाजिक अध्ययन, कार्यालय सञ्चालन, लैङ्गिक समानता तथा महिला विकास

खण्ड (A)

१. सामाजिक द्वन्दले समाजमा पार्ने असरहरूको बारेमा संक्षिप्तमा चर्चा गर्नुहोस्। -५
२. वर्तमान समयमा ज्येष्ठ नागरिकहरूले के-कस्ता समस्याहरू भोग्नु परेको छ? उल्लेख गर्नुहोस्। -५
३. नेपालको संविधानमा सामाजिक न्याय र समावेशीकरण सम्बन्धी भएका व्यवस्थाहरूको बारेमा उल्लेख गर्नुहोस्। -१०

खण्ड (B)

४. बाल अधिकारको परिचय दिँदै बालमैत्री स्थानीय तह घोषणा गर्ने प्रक्रिया उल्लेख गर्नुहोस्। -५
५. नेपाली समाजमा महिला तथा बालबालिकाहरू माथि हुने हिंसाका प्रकारहरू उल्लेख गर्दै यसले पारेका असर र रोकथामका उपायहरूबारे चर्चा गर्नुहोस्। -१०

खण्ड (C)

६. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको महत्त्व लेख्नुहोस्। -५
७. प्रतिवेदनको महत्त्व उल्लेख गरी असल प्रतिवेदनमा हुनुपर्ने गुणहरू उल्लेख गर्नुहोस्। -५